

Zevende stakeholderoverleg RES Foodvalley

Verslag 29 mei 2020

Vooraf

Dit document is een verslag van het zevende Stakeholderoverleg RES Foodvalley dat plaatsvond op vrijdag 29 mei 2020 via de online vergadertool Zoom. Meer informatie en de concept-RES Foodvalley vindt u hier:

<https://www.regiofoodvalley.nl/programma/energietransitie/bibliotheek/concept-res-foodvalley>

Het stakeholderoverleg van 29 mei 2020

Hieronder vindt u een korte samenvatting per agendapunt.

1. Opening door Frans Evers

- Jos Piercy en Bastiaan du Pré hebben zich voorgesteld aan het Stakeholderoverleg. Jos Piercy zal vanaf 1 juni 2020 Ralph Kohlmann vervangen als programmamanager RES en Bastiaan du Pré vervangt Coen Bernoster als procesbegeleider van de regionale ateliers. Per 1 juli lopen de opdrachten van Ralph Kohlmann, Josse van Sleuwen en Coen Bernoster af. De rol van Josse van Sleuwen wordt opgevangen door Vivian van den Bosch, die per 15 juni in dienst treedt bij Regio Foodvalley.

2. Rondje langs alle deelnemers

- Elke deelnemer aan het Stakeholderoverleg gaf een korte update over het besluitvormingsproces binnen de eigen organisatie of de raadpleging van de achterban. Zes van de acht gemeenteraden behandelen de concept-RES vóór de zomer. Twee gemeenteraden behandelen het in september. De provincies en het waterschap houden de initiële planning aan. Alle besluitvorming vindt daarmee plaats vóór 1 oktober 2020, wanneer de concept-RES officieel aangeboden dient te worden aan het Nationaal Programma RES. In de raden waar de concept-RES al is besproken, is veel aandacht besteed aan participatie. Ook zijn aandachtspunten meegegeven rondom specifieke locaties. In enkele gemeenten zijn moties aangenomen, die richtinggevend zijn voor de verdere uitwerking naar RES 1.0.

3. Terugkoppeling enquête: terug- en vooruitblik RES-proces

- De leden van het Stakeholderoverleg zijn ter voorbereiding gevraagd om een enquête in te vullen over het proces tot de concept-RES en over het vervolgproces naar de RES 1.0. De resultaten van deze enquête zijn teruggekoppeld aan het Stakeholderoverleg. De belangrijkste hoofdlijnen zijn:
  - Er bestaat een positief oordeel over de manier waarop het proces is vormgegeven (co-creatie, heldere spelregels).
  - De leden van het Stakeholderoverleg zijn wisselend tevreden over het tussenresultaat:
    - Er is een belangrijke stap gezet
    - Het moet nog concreter worden, consequenties van keuzes moeten verder worden uitgewerkt
    - Zon op land nog niet voldoende uitgewerkt
    - Meer aandacht voor koppelkansen en het “vergroten van de taart”
  - Er is een breed scala aan verder uit te werken thema’s
  - Participatie en draagvlak zijn heel belangrijk, zeker in de komende fase

4. In drie subgroepen aan de slag met participatie & koppelkansen

- Er is in drie subgroepen doorgepraat over de thema’s participatie en koppelkansen. Deze thema’s kwamen uit de enquête naar voren als belangrijke aandachtspunten voor het vervolgproces. Aan elke tafel is gevraagd om een concreet voorstel te doen hoe participatie en koppelkansen in het proces naar de RES 1.0 opgepakt kunnen worden. Hieronder zijn de conclusies per groepje weergegeven:

4a. Groep 1

Deelnemers groepsgesprek: Elmar Theune, Lex Hoefsloot, Dirk-Siert Schoonman, Marco Verloop, Harmen Hardeman, Nicky Boudier, Frans Evers, Jos Pierey

Participatie

- Het proces met stakeholders biedt al een goed participatieproces, maar is niet voldoende. Nu is het zaak om het gesprek met inwoners, individuele belanghebbenden een impuls te geven. Ook raadsleden kunnen nog sterker worden betrokken.
- Nu ontstaat daar ook het moment voor, omdat locaties concreet worden. Daar kan ook een spanningsveld tussen regionale stakeholdervertegenwoordigers en individuele belanghebbenden blijken.
- Het is belangrijk om beleid vast te stellen op het gebied van participatie. Zodat het doel en de kaders voor alle deelnemers helder zijn en het gesprek gaat over wat er binnen die kaders kan.
- Het is niet alleen zoeken naar draagvlak, het gaat ook om acceptatie en kennis.
- Door het proces gebiedsgericht te organiseren, op basis van een heat-map, kan de participatie vooral daar stevig worden georganiseerd waar daar ook aanleiding voor is.
- Door ook te investeren in online tools kan het bereik worden vergroot.

Koppelkansen

- Het is verstandig om kaarten met opgaven in de regio over elkaar heen te leggen, zodat duidelijk wordt waar problemen aan de orde zijn. De RES is een logisch platform om dergelijke ruimtelijke opgaven bij elkaar te brengen.
- In Ede kan worden onderzocht of er meerwaarde ontstaat windenergie te verbinden aan elektrolyse en warmteproductie; op die manier kan de impact op het elektriciteitsnet worden beperkt.
- Er zijn ook koppelkansen denkbaar met vernatting en verdroging, en door te kijken hoe belemmeringen voor zon op dak kunnen worden weggenomen.
- Frans Evers adviseert om komende zomerperiode een aantal cases concreet te gaan uitwerken, zodat zichtbaar en tastbaar wordt gemaakt welke kansen er zijn en hoe dat de energieopgave kan helpen.

4b. Groep 2

Deelnemers groepsgesprek: Wouter Verduyn, Harke Dijksterhuis, Sander van 't Foort, Peter de Haan, Coen Bernoster.

Participatie

- Het is van belang om in het proces naar de RES 1.0 gebruik te maken van visuele tools. Dit moet idealiter een platform worden, dat voor een langere tijd herkenbaar en beschikbaar is voor betrokkenen en belanghebbenden. In het Ambtelijk Overleg zijn de opties voor het gebruik van een dergelijke tool verkend.
- De open stoel(en) aan de Stakeholdertafel zouden ingevuld kunnen worden door iemand die de ontwikkeling van een wind- of zonneproject heeft doorlopen. Het liefst iemand die eerst weerstand had tegen de ontwikkeling van duurzame energie en daarna is omgebogen. Deze persoon zou relevante inzichten kunnen toevoegen aan de discussies aan de Stakeholdertafel over participatie, gevoeligheden en succesfactoren.
- Op het gebied van financiële participatie (ook wel lokaal eigenaarschap) is de behoefte uitgesproken om met een aantal praktijkvoorbeelden te komen, zodat dit gebruikt kan worden in de concretisering naar de RES 1.0.

Koppelkansen

- Het is van belang om niet te lang te blijven hangen in de theorie, maar om in de praktijk aan de slag te gaan met koppelkansen. "Dare to experiment", ga op zoek naar pilots waar koppelkansen kunnen worden benut.
- Maar gebruik van de kennis en ervaring van andere regio's. Regio Foodvalley is niet de enige regio waar wordt nagedacht over koppelkansen. Gebruik daarbij het Nationaal Programma RES. Het is daarnaast ook mogelijk om bezoek te brengen aan succesvoorbeelden in andere regio's.
- Het is belangrijk om mensen beschikbaar te stellen die integraal kunnen denken. Dit is niet zomaar voor iedereen weggelegd.
- De landbouwsector raakt aan veel van de mogelijke koppelkansen. Deze sector heeft een cruciale rol in de realisatie van koppelkansen.

4c. Groep 3

Deelnemers groepsgesprek: Didi Dorrestijn, Jolanda de Heer, Henny van Dijk, Martin Ruiter, Wim Werkman, Bastiaan Du Pré.

Participatie

- RES zegt inwoners nog niet zoveel, kijk hoe je het interessant kunt maken. Op de 'lege stoel' in het stakeholderoverleg gaat geen bewoner vanzelf zitten. Juiste middel gebruiken.
- Voorbeeld Wierden: participatie van onderaf met social return in de vorm van meedelen in de opbrengst.
- Participatie moet niet een excuus/escape route worden voor bestuurlijke verantwoordelijkheid. De balans tussen wat accepteren en participeren is moet duidelijk zijn.

Koppelkansen

- Mobiliteit als belangrijke koppelkans in de regio
- Wat betreft het uitkopen van boeren die willen stoppen: kom met een goede propositie opdat je weet wat onderhandelbaar is.
- Mogelijke oplossingen: Ruilverkaveling/ waterkrachtcentrale Grebbeberg

5. Afronding

Volgende stakeholderbijeenkomst vindt na de zomer plaats

Het volgende stakeholderoverleg staat nog niet gepland, maar zal waarschijnlijk na de zomer plaatsvinden. U vindt [hier een Tijdlijn](#) met stappen tot aan de RES 1.0 en verder.

Alle informatie over het proces en bijeenkomsten in verschillende gemeenten vindt u op www.resfoodvalley.nl

Voor informatie mailt of belt u met: Nicky Struijker Boudier, communicatie RES Foodvalley, nicky@buroboudier.nl of 06-15062601.